

Recensie Who's afraid of Virginia Woolf

★★★1/2

donderdag 31 oktober 2019 KVS Brussel Bert Hertogs

Foto: [Koen Broos](#)

Mesut Arslan maakt van *Who's afraid of Virginia Woolf* een immersive experience waarbij een politiek spel gespeeld wordt om een publieke discussie te winnen in de KVS Box. De tekst van Edward Albee uit 1962 blijft 57 jaar na datum nog steeds erg scherp, destructief en giftig. En die giftigheid blijkt dan nog eens besmettelijk ook. In die zin dat het oudere, destructieve en disfunctionele koppel: de rationele gastheer George (Frank Dierens) en de impulsieve gastvrouw Martha (Darya Gantura) - die hier samen de desillusie van de American Dream verpersoonlijken - het jonge, frisse en idealistische Nick (Rashif El Kaoui) - Honey bezoedelt en meesleurt in hun gitzwarte spel dat rond hiërarchie (domineren of gedomineerd worden), groepsdruk en macht draait en het jonge koppel als toeschouwers gebruikt die door hen beïnvloed moeten (omdat ze straks misschien net als Martha en George hetzelfde lot zijn beschoren).

Opscheppen over zichzelf, zich beter willen voordoen dan een ander maar uiteindelijk vooral een flop zijn, zien we. In de chaos van de nacht, het dansen en vooral het iets te diep in het glas kijken, klinkt het plots uit het publiek 'Order!', een verwijzing naar de Speaker van het Britse Lagerhuis (John Bercow) in Londen, een man die om orde roept in een omgeving die drijft op het eigen gelijk, ego's en de daaruit ontstane chaos. Mesut Arslan integreert zo eigen accenten in het repertoirestuk. Hij toont hoe het private leven van de koppels publiek wordt, en we zien het verhaal afgezet ten opzichte van een maatschappij waarbij elke partij: politieke macht, media en publiek elkaar op hun manier trachten te manipuleren. Recht tegenover elkaar worden de twee koppels geplaatst zodat de tegenstellingen scherp aan de oppervlakte komen: het ene kan geen kinderen krijgen (wat onder

andere het prachtige liefdevolle compliment 'Je bent een bezopen impotente sukkel!' oplevert), het andere wil er geen. De beledigingen worden aan een snel tempo nam elkaar afgevuurd in de hoop om de publieke opinie te winnen.

In de KVS Box staan kriskras enkele houten stoelen verspreid op de vloer. Het publiek mag plaatsnemen waar het wil. Wanneer George naar het einde toe stelt dat we al met al wel een mooie avond hebben beleefd, we heel de tijd op een stoel hebben mogen zitten en elkaar beter hebben leren kennen, snijdt dat omwille van de ironie die ervan afdruipt. Zeker, *Who's Afraid of Virginia Woolf* is bij momenten hilarisch dat we moeite hebben om de lach in te houden. Wanneer een op het eerste zicht naïeve Honey (uitstekend neergezet door Dorien De Clippel) in een lachbui uitbarst wanneer ze zat is, proest ze het uit wanneer George aan Martha vraagt wanneer de kleine snottaap thuiskomt.

De domheid van het publiek wrijft Martha er al van bij de start van de voorstelling in wanneer ze het vraagt waar de quote 'What a dump!' vandaan komt en allerhande tips meegeeft. Dat het een prent is met Bette Davis, ze buikpijn heeft in de film en zich moeilijk schminken kan. (Het antwoord is 'Beyond the forest' n.v.d.r.). 'Ik moet kotsen van u' stelt Martha die een droog 'Dat is niet zo aardig om van iemand te zeggen' als antwoord krijgt van George. Dat ze twee tanden meer heeft dan haar partner wordt dan weer beantwoord met een 'Dat is een hele prestatie met uw levensloop' verwijzend naar haar alcohol- en drugsgebruik. 'Fuck you' klinkt het uit de mond van Martha waarop George 'ja seffes in de loge' antwoordt en niet veel later vraagt hij haar wat ze vindt van de overtreffende trap 'goed, beter, best, beest.' Over een relatie wil George niet spreken dat ie zou hebben met haar. Aan Nick houdt ie het bij 'een soort verbale work out'. Die werkt aan het geschiedenisdepartement van de universiteit, Nick bij dat van biologie. 'George is het moeras van de geschiedenisfaculteit' vindt Martha die denkt dat haar 'Georgie-Borgie' geen schijn van kans maakt op promotie in zijn job. Martha is volgens hem 'een cycloop, maar dat hebt u al gezien.' daarbij het publiek betrekkend in zijn betoog.

Eerder ziet ze Nick nog het hoofd worden van het geschiedenisdepartement nadat ie eerst dat van biologie gescoord heeft. Nick heeft dan ook op zijn negentiende al zijn master gehaald. Of Nick (gespeeld door Rashif El Kaoui) kinderen wil met Honey? 'We wachten tot we gesettled zijn.', wat een racistische repliek als 'Ge zijt van plan hier te blijven?' oplevert vlak na een verwijt 'jullie biologen prutsen met ons DNA' en zijn vrouw een foute opmerking krijgt: 'Uw vrouw (Honey n.v.d.r.) heeft toch helemaal geen heupen?' Die Honey komt trouwens in deze adaptatie van Gerard Reves vertaling met heerlijke holle oneliners af als 'Smart is the new sexy' als het op mannen aankomt en 'never mix, never wrong' op vlak van drinken. Dat laatste weerhoudt haar er niet van strontzat te geraken en een ongeboren embryo voor de zoveelste keer op de koude badkamervloer, met haar benen in elkaar getrokken terwijl ze duimt als een foetus, te verliezen.

Zelfs over de kleur van de ogen van hun zoon: blauw volgens George, heel diepgroen volgens Martha, bekvecht het koppel. Het spel van kleineren en giftige reacties, meerderheid versus minderheid, wordt even onderbroken wanneer we de figuranten die spreekkoor spelen 'stop' en 'flop' tegenover elkaar horen uitroepen. Terwijl een constructie van stoelen gebouwd wordt, drie in totaal tijdens de ganse voorstelling, verwijt George zijn collega 'een zelfvoldane wetenschappelijke van mijn voeten' te zijn. Honey bleek schijnzwanger waardoor Nick met haar trouwde. Hoe verder de avond vordert, hoe prikkelbaarder iedereen reageert wat onder andere opmerkingen als 'cynisch nihilistische klootzakken' en 'zo lang ge de vrouwen niet gaat ploegen' oplevert.

Who's afraid of Virginia Woolf gaat over vernietigende spelletjes spelen met elkaar, met het publiek over waarheid en overtuiging en daar nog wederzijdse vreugde uit scheppen ook: 'Verneder de gastheer hebben we gespeeld. Wat gaan we nu spelen? Gastvrouwje dekken?, Gastje grijpen?' stelt George die ziet hoe zijn vrouw in zijn bijzijn met Nick flirt. Daarop vertelt George het verhaal van raafje en het (opgeblazen) spitsmuisje wat aanvankelijk nog op erg veel enthousiasme onthaald wordt

door Honey: 'Verhalen waar je jezelf in herkent zijn de beste' maar al snel verandert ze van mening wanneer ze op kinderlijke toon: 'Ik vind dit helemaal geen leuk verhaal' zegt als ze doorheeft dat het effectief over haar duistere geheim gaat. 'En toen na het huwelijk liep ze helemaal leeg. Magic!'

Cynische en seksueel aangebrachte opmerkingen ('Hij krijgt de deurklink niet recht') zit in Who's afraid of Virginia Woolf dat opmerkelijk niet eindigt met een puinhoop van stoelen, wel een constructie in de breedte van het speelveld. De echte puinhoop die overblijft als resultaat van een zelfdestructief spel waar de spelregels overtreden worden, is de emotionele waar de vier personages zich tijdens dit twee uur en half durend stuk in gestort hebben.

Deze Who's Afraid of Virginia Woolf is wat aan de lange kant, en lang niet altijd staat de spanningsboog even strak hoewel de cast erg sterk is. Dat neemt niet weg dat het publiek betrokken wordt bij de voorstelling en onder andere rechtstreeks wordt aangesproken, verzocht wordt de stoel te verlaten, of via de stemacteurs (waaronder Antje De Boeck) die mee tussen het publiek zitten en het letterlijk een stem geven, wat enkele ingrepen zijn die niet alleen voor de welgekomen afwisseling zorgen maar ook echte aandachtstrekkers zijn. Letterlijk en figuurlijk wordt het heet in de KVS Box. In die zin dat we toeschouwers die vlak onder de 120 spots plaatsnemen aanraden niet al te warm gekleed daar te gaan zitten.

Bert Hertogs